

01
2020

22. ROČNÍK
ZALOŽENÉ
1999

POKOJ A DOBRO

KATOLÍCKY
ČASOPIS
FARNOSTI
MARKUŠOVCE

03 KAJAJTE SA
A VERTE
EVANJELIU

06 OLTÁR
VO SVETLE

10 KRÉDO
POŽEHNANÉHO
ŽIVOTA

MILÍ ČITATELIA!

Zaiste mnohí z vás poznajú múdry výrok: „Ak chceš ísť rýchlo, choď sám. Ak chceš ísť ďaleko, kráčaj s niekým!“

Máme za sebou parlamentné voľby, a tu sa žiada trochu popraviť toto africké príslovie možno takto: „Ak chceš byť rýchlo v tvojom cieľi, predieraj sa s ostrými laktami dopredu. Ak však chceš dôjsť do správneho cieľa, kráčaj slušne.“

Po tom, ako sme si zvolili predstaviteľov štátu, môže hroziť, že sa zrealizuje tzv. „divadelný scenár“ – oni sú tí na javisku a my sme tí v publiku. Od nich očakávame priam dokonalosť a po tohtoročných voľbách hádam najviac slušnosť. No slušná krajina sa podarí vtedy, ak sa začne žiť slušnosť nielen na tom pomyselnom „javisku“, ale aj v „hladisku“. Oni aj my. Zvolení aj voliči. Zčať a vytrvalo pokračovať – byť slušným.

Pridanou hodnotou kresťana by mal byť ešte vyšší stupeň – byť slušný, aj keď ten oproti či pri nás slušný nie je. Lebo keď vrátíme hrubosť hrubosťou, ako sa môže začať šíriť slušnosť? Padneme na úroveň tých hrubých a sme im podobní.

Netreba čakať, kto začne. Začnieme od seba. A odplácajme sa slušnosťou, aj keď to občas bolí. Pretože dobro často kráča ruka v ruke s obetou. Len tak sa môže spoločnosť posúvať do správneho cieľa.

Pokúsme sa o to už v tomto Pôstnom období a prajme si k tomu Božie požehnanie a vytrvalosť.

MONIKA HODNICKÁ

šéfredaktorka
monika.hodnicka@gmail.com

KAJAJTE SA A EVANJELIU

Obraz za oltárom v markušovskom kostole,
foto: Peter Lazor -

VERTE

Slová, ktoré veriacim vyslovuje kňaz pri udeľovaní znaku kríža popolom na čelo. Popolcovou stredou začína Pôstne obdobie. Je to vzácny čas, kedy sa nám ponúka priestor na prehodnotenie nášho vzťahu k Bohu, modlitbe, k zamysleniu sa nad sebou, nad svojimi postojmi k životu, k blížnym. V slovách svätého Augustína máme návod, ako žiť Pôstne obdobie: „*Očistiť sa modlitbou, občerstviť sa pôstom a obohatiť sa almužnou.*“

Pôstne obdobie nám dáva príležitosť vzdať sa mnohých nepodstatných aktivít. Naše pôstne smerovanie máme upriamiť na duchovné hodnoty, sebareflexiu a striedmosť v nárokoch na zaužívaný životný štýl.

MODLITBA A POKÁNIE

Modlitba je tým najdôležitejším prejavom prežívania Pôstneho obdobia. Predpokladá sa, že každodenná modlitba je samozrejmosťou každého kresťana. V Pôstnom období pribudnú pobožnosti krížovej cesty, pozvanie na častejšiu účasť na svätých omšiach a prijímanie sviatostí a mnoho iných aktivít.

Svätý Otec František apoštolským listom vyhlásil rok 2020 za Rok Božieho Slova, ktorý pozýva všetkých veriacich: „(...) aby sa ochotne a so živou vierou zúčastňovali na liturgii a so záujmom počúvali Božie slovo.“ Zároveň pozýva veriacich, aby pri spoločnej modlitbe v rodine čítali Sväté písmo. Porozumieť čítaniu Svätého písma nie je všetkým až také jednoduché. Pomôckou alebo sprievodcom môže byť duchovná literatúra, napríklad Slovo medzi nami alebo kniha Evanjelium na každý deň, v ktorej nájdeme evanjelium s meditáciou na príslušný deň a vhodnú formu poučenia.

PÔST A LÁSKA K BLÍŽNYM

Jedným z dôvodov prečo sa postiť je to, že pôst môže človeku pomáhať prekonávať seba samého sebazerpieraním rôznych pôžitkov hlavne jedla a konzumácie mäsitých pokrmov.

Pôst však nie je len o jedle. Ústami nielen jeme, ale aj hovoríme. „*Človeka nepoškurňuje to, čo vychádza z úst, to poškurňuje človeka.*“ (Mt 15,11) „*Ak chceš naozaj žiť zdržanlivo a bohumilo sa postiť, chráň sa pred každým zlým slovom, klebetou, nemiernym a nekónštruktívnym kritizovaním, odsudzovaním a nedopraj svojmu sluchu počúvať zlé reči. Očisti svoje srdce od každej poškurvy tela i ducha, od každej zloby a závidi.*“ (Katolícke noviny – Pôst neznačí len nejest mäso)

Pôstnymi predsavzatiami, premenou svojho vnútra, premenou seba samých kráčajme Pôstnym obdobím spolu s Ježišovým utrpením, ukrižovaním a smrťou až k radosti z jeho zmŕtvychvstania.

Mária Koňaková, Teplička

PÔSTOM V ÚSTRETY VEL'KEJ NOCI

Prípravným obdobím pred Veľkou nocou je 40 dňový pôst. V evanjeliu sv. Matúša čítame, ako Ježiš hovorí o tom, že sa ženíchovi priatelia majú postiť v dňoch, keď im bude ženích odňatý. Počas Pôstneho obdobia si zvlášť pripomíname toto odňatie ženicha, čiže Kristovo utrpenie a smrť na kríži. Pôst je formou pokánia nielen v kresťanstve, ale aj v iných náboženstvách, napríklad v židovskom a moslimskom, no s odlišným obsahom.

V Rímskokatolíckej cirkvi sa pôstna doba začína Popolcovou stredou. Je to streda v siedmom týždni pred Veľkou nocou. Tento rok sme ju slávilí 26. februára. Obrad sypania popola na hlavu sa praktizoval v Cirkvi už od 8. storočia. Pôvodne to bol obrad vyhradený len pre veľkých a verejných hriešnikov, ktorí v tento deň začínali svoju cestu pokánia. Neskôr sa značenie popolom stalo všeobecným symbolom dobrovoľného rozhodnutia nastúpiť na cestu pokánia, života s Kristom v duchu evanjelia. V 10. a 11. storočí bol tento obrad udomácnený už v mnohých krajinách západnej Európy. Koncil v Benevente, ktorý sa zišiel v roku 1215, ho zaviedol pre celú Katolícku cirkev. Bolo zvykom a neskôr aj nariadením, že sa v pôstnom čase nekonali zábavy a nejedol sa žiadny mäsitý pokrm. Aj toto malo napomáhať vnútornému obráteniu. Bez vnútorného obrátenia a očistenia by vonkajšie prejavy kajúcnosti stratili svoj význam.

OBRÁTENIE ČLOVEKA

Vnútorné obrátenie má byť dovŕšené sviatosťou zmierenia – svätou spoveďou. Krst a sviatosť zmierenia sú si myšlienkovy veľmi blízke, slúžia na odpustenie hriechov, z tohto dôvodu sa sviatosť zmierenia nazývala kedysi „*druhým krstom*“. Vo všeobecnosti nie sme veľmi ochotní meniť svoj životný štýl, svoje názory, svoje zvyky, aj keď vieme, že nie je všetko v poriadku. Po hlbokom prežití Veľkej noci by sa už kresťan nemal vrátiť k starému hriešnemu spôsobu života, k starým hriechom, ktoré s víťazným Kristom práve prekonal. Má sa spájať so svojím Pánom sviatostne a má s ním zostať spojený aj v myšlienkach, aj v skutkoch. Má sa s ním spájať v priateľskej láske. Duch lásky má prenikať a naplňovať všetko konanie kresťana, ak chce byť hoden darov veľkonočných tajomstiev.

PRÍBEH DIEVČAŤA ZO ŠL'ACHTICKEJ RODINY A STRETNIETIE S ALBERTOM SCHWEITZEROM

O takomto obrátení a zmene života hovorí aj tento skutočný príbeh. Marianna sa narodila v r. 1913 v Maďarsku v šľachtickej rodine. Detstvo prežila s rodičmi na zámku, obklopená prepychom, služobníctvom a domácimi učiteľ-

mi. Počas štúdia vo Viedni sa stretla s mladými študentom medicíny, zamilovali sa a zosobášili, hoci mala iba osemnásť. Ich manželstvo trvalo iba jeden rok.

Potom účinkovala ako herečka. Počas konkurzu na jednu divadelnú hru sa stretla s talentovaným nemeckým režisérom. Už ako manželka odišli do Ameriky, kde on začal sľubnú kariéru. V Hollywoode sa Marianna dostala do zlej spoločnosti, začala žiť hýrivým životom a nakoniec sa znova rozviedla. Vrátila sa do Európy a ako veľká dáma sa usadila v Paríži.

V roku 1948 sa v novinách dočítala, že Albert Schweitzer – muž, o ktorom už dávanejši čítala, že postavil pre malomocných v Afrike nemocnicu – bol na jednej zo svojich pravidelných návštev v Európe. Niekoľko dní sa mal zdržať aj v Gunsbachu. Marianna si v duchu povedala: Teraz alebo nikdy. Zdvihla telefón a dohodla si s ním stretnutie. Doktora Schweitzera našla v kostole hrať na organe. Po skončení hry a vnútornej meditácie ju pozval na obed a vtedy si jasne uvedomila, že našla to, čo hľadala celý život.

Počas pobytu v Gunsbachu sa so staručkým Schweitzerom stretávala každý deň. Pozval ju do Afriky pracovať do nemocnice, ktorú založil a v ktorej pracoval ako lekár. Tam našla seba samú. Dievča, ktoré vyrastalo kedysi na zámku, vychované ako princeznička, sa stalo slúžkou, ktorá sa vo všetkých snažila vidieť Ježiša. Vymieňala obvazy, kúpala chorých, krmila malomocných.

Vo svojom životopise uviedla, že až tam našla to, po čom túžilo jej srdce. Ani vo Viedni, ani v Paríži, ani v Hollywoode nemohla získať to, čo by ju uspokojilo a dalo životu zmysel, kým neprišla na to, že najväčšiu cenu má to, čo nie je sebecké, o čo sa dá podeliť. Keď v roku 1979 zomrela, americké noviny napísali: Albert Schweitzer povedal, že na svete sú len dve skupiny ľudí. Tí, čo pomáhajú a tí, čo nepomáhajú. Albert Schweitzer aj Marianna patrili k tým prvým.

Štefan Saloka, správca farnosti

OLTÁR VO SVETLE

Často robievame veci celkom rutinne a podvedome, pričom sa ani len nezamyslíme nad ich okolnosťami či sprievodnými javmi. Pozorný pocíti, že všetci zúčastnení v chráme, bez ohľadu na to, či sedia v posledných laviciach, stoja na chóre, alebo sa neposedne vrtia na predných lavičkách, hľadia rovnakým smerom. K oltáru. Na východ, ako to býva zvykom. Prečo východ? Nuž okrem hlavného dôvodu, ktorý spočíva v orientácii kostola presbytériom smerom k Jeruzalemu, môžeme uvažovať i o predstave Krista ako pravého Slnka (Svetla), ktorá môže byť podmienená asimiláciou pohanského kultu Slnka existujúceho už v prvých storočiach kresťanstva.

Počas toho, ako v presbytériu pri obetnom stole kňaz slúži Eucharistiu, viac, či menej vedome nám neunikne ani svetské pozadie tohto nenapodobiteľného momentu. Nie nadarmo si dali majstri už od dávnych čias záležať na tom, akú podobu dostane oltár.

V kostole sv. Michala Archanjela v Markušovciach je hlavný oltár vyhotovený v barokovom slohu a jeho majestátnosť podporujú i dominantné stĺpy a pilastre, dobovo aktuálne zakončené hlavicami s akantami. Klenotom oltára býva najčastejšie oltárny obraz. V tomto prípade ide o výjav s vyobrazením sv. Michala Archanjela v boji. To všetko môžeme vidieť už na prvý pohľad.

Na chvíľu sa však pristavme. Všimli ste si už niekedy, ako

je oltár osvetlený slnkom pri predpoludňajšej nedeľnej svätej omši? Snáď to bol i zámer architekta, ktorý pozoroval pohyb slnka po oblohe. Niektorí bádatelia sa domnievali, že kostoly boli orientované na jeden konkrétny bod na horizonte. Malo ním byť presne to miesto, kde vychádzalo slnko v deň posvätenia kostola, čo spravidla býval deň, keď mal sviatok jeho patrón. Práve to by malo spôsobiť, že v istej fáze dňa je oltár priam zaliaty „svetlom z neba“. Avšak na základe astronomických meraní bol tento predpoklad potvrdený iba v niekoľkých ojedinelých prípadoch. Nemožno to preto pokladať za všeobecné pravidlo. Nech nám to však poslúži na to, aby sme si väčšmi a citlivejšie uvedomili súhrn svetského i duchovného.

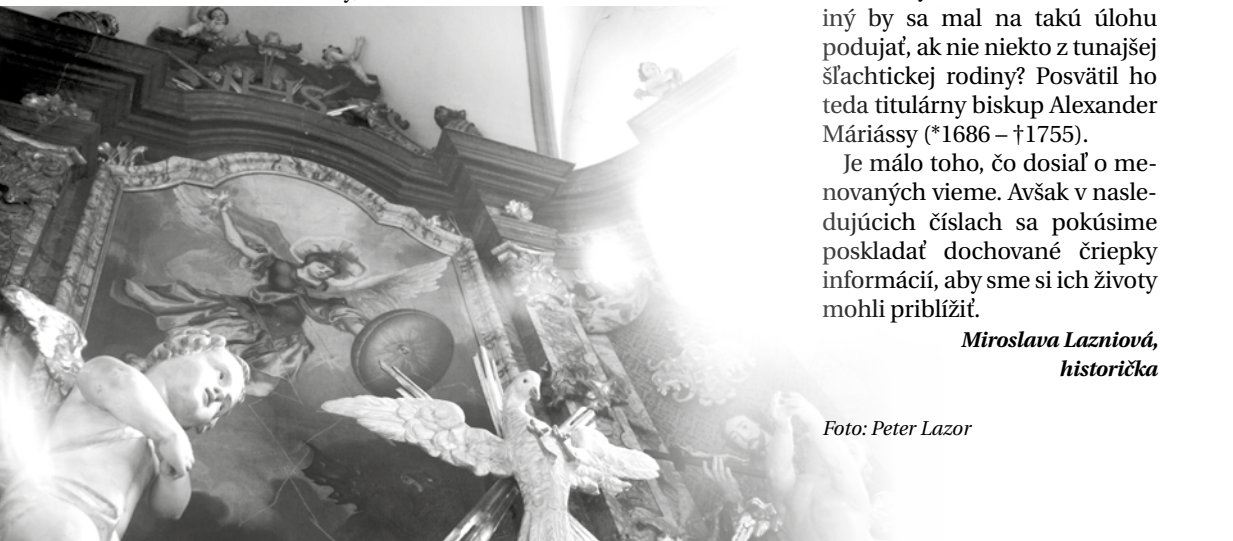
Tak ako v súčasnosti, i v minulosti sa pri oltári zhromažďoval predovšetkým tunajší veriaci ľud. Hoci dnes len ťažko spomenúť každého, kto bol za stáročia zúčastnený na bohoslužbách, môžeme si prostredníctvom článkov v nasledujúcich číslach časopisu pripomenúť aspoň tých, ktorí sa pričínili o to, aby v markušovskom kostole stál oltár, na ktorom dodnes spočíva zrak veriacich.

Pripomeňme snáď ešte základné údaje o tunajšom hlavnom oltári. Vznikol v prvej tretine 18. storočia. O jeho vybudovanie sa popri prestavbe kostola zaslúžili Wolfgang Máriássy (*1688 – †1755) a František Xavier Máriássy (1718 – 1807) so svojou manželkou Zuzanou Dessewffy (*1722 – †1751). Konsekrovaný bol v roku 1731. A kto iný by sa mal na takú úlohu podujať, ak nie niekto z tunajšej šľachtickej rodiny? Posvätil ho teda titulárny biskup Alexander Máriássy (*1686 – †1755).

Je málo toho, čo dosiaľ o menovaných vieme. Avšak v nasledujúcich číslach sa pokúsime poskladať dochované čriepky informácií, aby sme si ich životy mohli priblížiť.

*Miroslava Lazníová,
historička*

Foto: Peter Lazor

TRÉMA

Červenanie sa, roztraseňý hlas, spotené dlane a neschopnosť spomenúť si aj na svoje vlastné meno. Každý ju už zažil a nemuselo to byť iba pri vystupovaní pred ľuďmi. Ale čo je vlastne tréma a existuje na ňu nejaký liek?

Tréma je zakorenená v mylnom presvedčení, že takí, akí sme, nie sme dosť dobrí. Teda keď prezentujeme svoje vedomosti, schopnosti, názory, postoje alebo skúsenosti, bojíme sa pri tom, že nemáme šancu druhých zaujať a uspieť. S tým, akí sme a čo (ne)dokážeme, by sme mali byť radšej neviditeľní, vždy sedieť v zadnom rade a hlavne nech si nás nikto nevšímne.

VIAC AKO NEPRÍJEMNÝ POCIT

Život s trémou je náročný najmä vtedy, ak je jeho každodennou súčasťou vystupovanie pred ľuďmi v škole či v práci. Ale trému môžeme mať aj ak je v miestnosti okrem nás už iba jeden jediný človek a dokonca aj vtedy, ak iba odovzdáme svoju prácu iným ľuďom, ktorí ju majú ohodnotiť v našej neprítomnosti. Ak teda hovoríme o tréme, musíme hovoriť aj o výkone. Bude dostatočne dobrý? Čo si o nás druhí pomyslia? Budú nás kritizovať za chrbtom alebo rovno do očí? Tréma je ako infekcia dvojice z našich základných potrieb – potreby byť užitočný a potreby byť prijímaný svojím okolím. Bojíme sa, že sme neschopní a tiež, že ľudia okolo si to všimnú a vylúčia nás zo skupiny. Čím väčšia autorita je oproti nám a čím viac nám na výkone záleží, tým väčšiu máme trému.

Podobne ako u iných stavov našej mysle, akými sú napríklad fóbie a úzkosti, istá miera trémy je pre každého z nás prirodzená. Problémom sa stane v momente, keď sa kvôli nej začíname vyhýbať rôznym činnostiam a stretnutiam. Napríklad ak prideme o skvelú pracovnú príležitosť, lebo nás tréma z vystupovania pred ľuďmi úplne paralyzuje. Alebo ak sa vyhýbame stretnutiam s priateľmi, alebo sa nevieme odhodlať spoznávať nových ľudí a radšej trávimе čas osamote, v zdanlivom bezpečí domova, ktorý sa tak stáva naším väzením.

LIEK NA TRÉMU

Pokiaľ máme strach o svoj výkon, prvým bojovníkom proti tréme musí byť kvalitná príprava. Na prezentáciu si môžeme pripraviť poznámky, ktoré nás vrátia späť k téme, keď zrazu pocítíme sucho v ústach a utečú nám myšlienky. „Trémisťom“ pomáha prísť na dané miesto skôr a trochu si ho obhliadnuť. Kombinácia cudzieho prostredia a cudzích ľudí totiž dokáže prevalcovať aj najpokojnejšiu psychiku.

Tréma a nervozita nás núti vykonávať neprirodzené pohyby, ktoré pôsobia na okolitých ľudí rušivo – od prestupovania z nohy na nohu až po nadmieru gest. Nesmieme preto zabúdať na pomalé hlboké nádychy a výdychy. Zmierňujú motorický nepokoj, spomaľujú tep a pomáhajú bojovať so stresom. Pri chystaní sa na stretnutie pomáha uvedomiť si, že ak by nechceli, ostatní ľudia by naňho vôbec nepišli – preto sa dá predpokladať, že ich zaujíma, o čom budeme hovoriť, alebo je to pre nich dôležité. Napokon, aj v prípade trémy platí, že čím viac sa budeme vystavovať situáciám, v ktorých ju prežívame, tým jednoduchšie bude pre nás ich zvládať.

Zuzana Klučárová, psychologička

ilustračné foto

NARODENINOVÁ PÚŤ A ÚCTA K SV. FILOMÉNE

Púť začala prednáškou, po ktorej nasledovalo Fatimské večeradlo s modlitbou posvätného ruženca svetla s d. o. Jozefom Palenčárom. Svätú omšu v zaplnenom kostole Narodenia Panny Márie celebraval zanietený ctiteľ svätice a reprezentant Arcibratstva sv. Filomény pre Slovensko d. o. Ľuboslav Hromják. Koncelebrovali dekan Ján Hudák a farár z Kluknavy Jozef Palenčár. V jej úvode privítal pútnikov zo Spiša (aj z Tepličky), Šariša, Oravy, ale aj zo Žiliny, Ružomberka či Trnavy. V homílii sa kazateľ d. o. Jozef Palenčár zamerail na tému Viera poklonou. V nej sa „opieral“ o citácie emeritného pápeža Benedikta XVI. Upriamil pozornosť na Troch kráľov, ktorí síce

V pamätný deň svätice (10. januára 2020) sa ctitelia sv. Filomény stretli na slávnosti v Spišskom Podhradí.

boli mudrci, „čítali z hviezd“, ale objavili Božiu stopu a v Ježišovi videli obohatenie.

Dnes človek chce kraľovať, chce byť vyššie ako Boh a Božiu moc dáva do úzadia. V Betleheme vládla Božia moc, a preto si máme brať príklad pokory a viery od troch kráľov, hľadať a sledovať Božiu stopu, blízkosť Boha v našom živote. Byť pokorní, učiť sa viesť čnostný život. K slávnostnému rázu udalosti prispela aj vzácna hostka, speváčka Monika Kandráčová, ktorá svojím krásnym hlasom zaspievala vianočné piesne.

LIST OD REKTORA SVÄTYNE SV. FILOMÉNY Z TALIANSKA

Po svätej omši hlavný celebrant prečítal list od rektora svätyne sv. Filomény z Mugnano del Cardinale Mons. Giovanniho Braschiho. V ňom ďakoval d. o. Ľuboslav Hromjákovi za pozvanie na Slovensko, ale z rektorových zdravotných dôvodov to v októbri 2019 nebolo možné. Rovnako vyslovil slová vďaky aj spišskému biskupovi Štefanovi Sečkoví za to, že môžeme prejavovať úctu k sv. Filoméne tu v Spišskom Podhradí. Ako ďalej rektor píše, dojmajú ho naše návštevy k „svätici z katalomb“. Každý deň počúva o zázrakoch od pútnikov, ktorí prichádzajú do svätyne. Váži si

všetkých, aj zo Slovenska, ktorí si ctia „Hviezdu neba“, ako jej familiárne hovorí rektor. Praje nám, aby sme oslávili narodeniny sv. Filomény, že sa bude za nás modliť a vyprosovať pri tele sv. Filomény, aby sa Spišské Podhradie i celá Spišská diecéza stali malým slovenským Mugnano del Cardinale.

FORMÁCIA CTITEĽOV SVÄTICE

Po svätej omši hlavný celebrant pozval pútnikov na letnú púť do Talianska i na výročnú púť 11. augusta do Spišského Podhradia. Vyzval nás, aby sme sa pred Sviatosťou Oltárnou modlili za kňazov i za neho a za jednotu Arcibratstva sv. Filomény. V tejto súvislosti nás povzbudil, že už je nás 530 členov. Zároveň informoval, že od 10. októbra 2019 sa budú pravidelne – vždy desiateho dňa mesiaca, konať v tunajšom kostole duchovné stretnutia ctiteľov sv. Filomény. Začnú sa popoludní o 16.00 hod. prednáškou o úcte k nej, budú pokračovať modlitbou posvätného ruženca, vzývaním Ducha Svätého, svätou omšou, večerami, končiť sa budú modlitbou ruženca k svätici a uctením si jej relikvie i pomazaním pútnikov olejom sv. Filomény zo svätyne v Mugnano del Cardinale.

ŠÍRENIE ÚCTY K SV. FILOMÉNE

Úcta k sv. Filoméne v poslednom čase silno rastie, o čom svedčí účasť 3600 (odhadovaných) veriacich na výročnej púti v Spišskom Podhradí 10. a 11. augusta 2019. Na šírení úcty sa podieľajú členovia, ctiteľia sv. Filomény, no najmä duchovný otec Ľuboslav Hromják, a to formou

prednášok v kostoloch, školách, či vystupovaním

a poskytovaním rozhovorov v médiách, napríklad Rádiu Mária, Rádiu Lumen, TV LUX, RTVS, alebo prostredníctvom článkov v printových médiách, napríklad v Katolíckych novinách. Ďalej aj redaktorka Andrea Eliášová, ktorá o sv. Filoméne informovala v kresťanských časopisoch Posol, Rodina Nepoškvrnenej či v Katolíckych novinách.

RELIKVIE SV. FILOMÉNY NA SPIŠI

Mons. Giovanni Braschi, rektor katolíckej svätyne v talianskom Mugnano del Cardinale, kde sú v kostole Panny Márie Milostivej uchovávané telesné pozostatky sv. Filomény, daroval 9. septembra 2019 relikviu svätej slovenskému centru Arcibratstva sv. Filomény. Relikviu, časť z kosti svätej, umiest-

nili do relikviára, aby si ju mohli jej ctiteľia uctievať vo farskom Kostole Narodenia Panny Márie v Spišskom Podhradí. Prevzal ju Ľuboslav Hromják, ktorý to považuje za výnimočnú udalosť. Pri tejto príležitosti o. i. uviedol: „Svätá Filoména je svätica proti duchovnej vlačnosti a prichádza na pomoc Slovensku, lebo aj u nás viera upadá. Keďže čakala 1500 rokov, aby bolo objavené

„Svätá Filoména je svätica proti duchovnej vlačnosti.“

jej telo, a stala sa známou v čase veľkej duchovnej krízy Francúzska, keď pomáha arskému farárovi, sv. Jánovi Márii Vianneymu, myslím si, že nastal čas, aby sa stala známou i na Slovensku. Ako kňaz sa k nej obraciam v situáciách, ktoré sú náročné, ťažké a dobrotivý Pán Boh cez ňu naozaj robí divy. Už neraz som sa presvedčil, že sv. Filoména koná veľmi účinne a privádza ľudí k Pánovi Ježišovi. Celý jej príbeh je vlastne

jej telo, a stala sa známou v čase veľkej duchovnej

o Pánovi Ježišovi a Panne Márii, lebo hoci Filoména je mocná orodovníčka, zostáva skrytá.“

„ZNÁMEJŠÍ“ CTITELIA SV. FILOMÉNY

Mladá svätica, panna a mučenica, zomrela okolo roku 302 mučeníckou smrťou za éry cisára Diokleciána. Získala si mimoriadnu úctu pápežov, biskupov, svätcov i mystikov. Pápež Gregor XVI. sa k nej utiekal ako k „divotvorkyni“ 19. storočia, bl. Pápež Pius IX. ju vyhlásil za „patrónku Detí Panny Márie“. Pauline Jaricot, zakladateľka Živého ruženca, bola zázračne uzdravená zo smrteľnej choroby. Sv. P. Jozef Damian de Veuster z Molokai, kňaz malomocných, zasvätil sv. Filoméne svoj prvý farský kostol a prvý domov. Sv. Ján Mária Vianney jej pripisoval všetky svoje zázraky. V Česku, vo farnosti Koclířov u Svitav, kde sa nachádza kostol sv. Jakuba Staršieho a sv. Filomény, sa vďaka kňazovi Antonínovi Kuklovi začala šíriť úcta k sv. Filoméne. So sv. Jánom Máriou Vianney si písal a získal od neho aj relikviu svätej.

*Text a fotky: Jozef Sendrej,
Teplička*

Procesia v Spišskom Podhradí

KRÉDO POŽEHNANÉHO ŽIVOTA – MODLI SA A PRACUJ!

Svätou omšou obetovanou za dar života ďakovala Bohu spolu s jej najbližšími za požehnaných 97 rokov, ktorých sa dožila 12. februára. Je najstaršou obyvateľkou Tepličky. Navštívili sme ju v jej rodine, aby sme prostredníctvom časopisu Pokoj a Dobro vzdali úctu jej dlhému a požehnanému životu sprevádzaného modlitbou a prácou. Keď sme v dohodnutom čase zazvonili pri dverách, rodina nás privítala slovami: „Vitajte! Čakáme na vás ako na koledu.“ Najviac sa, samozrejme, tešila jubilantka „cetka Zuzka“, ako ju familiárne volajú. Čiperná, pohybovo samostatná sa v spomienkach občas aj za pomoci dcéry Anny rozhovorila o svojom životnom osude. **Pani Zuzana Timková.**

DRUHÉ MANŽELSTVO

Za Juraja Timka z Tepličky sa vydala koncom leta 1949. Zoznámila sa s ním na jarmoku, kde sa schádzali gazdovia z celého okolia. Padla mu do oka. Bol vdovec, starší o 18 rokov. Keď neskôr prišiel na pytačky, rozhodla sa vydať sa za neho. Koncom leta 1949 po druhý raz vstupovala do manželstva v kostole na Chrásti. Ako dar dostali od pána dekana modlitebnú knižku Nábožné výlevy, ktorá ich v modlitbách sprevádzala celý manželský život. S dcérou Máriou začala žiť nový život v Tepličke. V roku 1950 do novej rodiny pribudla dcéra Anna. Spolu si postavili murovaný dom. Dcéra Mária sa vydala a založila si vlastnú rodinu a Anna so svojou rodinou ostala bývať s rodičmi. Po tridsaťročnom manželstve v roku 1979 manžel zomrel a ona opäť ostala vdovou. Na svoj život s manželom si spomína ako na dobré manželstvo a nikdy neolutovala svoje rozhodnutie a ani to, že vydajom musela opustiť rodnú dedinu.

POŽEHNANÁ STAROBA

Po manželovej smrti žije už 41 rokov ako vdova so svojou dcérou Annou a jej rodinou.

S dcérou Annou

V mladšom veku pracovala na rôznych miestach. Najviac na rodinnom gazdovstve a neskôr, keď bolo založené JRD, pracovala v živočíšnej výrobe. Aj na dôchodku bola stále aktívna.

Posledné roky jej príkladne pomáha a opatruje ju dcéra Anna. V rodinnom prostredí prežíva požehnanú starobu. Chodia spolu do kostola, na púte do Levoče, Schulerlocha. Niekoľkokrát sme boli svedkami jej účasti na pobožnosti krížovej cesty v Tepličke, ktorú v tomto veku s ľahkosťou zvládla až na vrchol. Keď sme sa jej opýtali na recept dlhého života, odpovedala: „Modlitba a robota.“ Nakoniec nám zarecitovala starobylú dlhú modlitbu k svätému Jozefovi Svätý Jozef, buď nám otcom(...), ktorú sa od mladosti modlí každý deň.

Jej príbeh je aj príbehom života mnohých našich rodičov, prarodičov. V pokore žili jednoduchý, ale zmysluplný život. Všetko malo svoj význam, svoje miesto, svoj čas a hlavne svoje duchovné hodnoty.

Ďakujeme rodine za milé prijatie a rozhovor. Jubilantke prajeme všetko dobré! Nech je požehnaný a Božími milosťami sprevádzaný každý jej nový deň!

*Spracovali: Mária Koňaková,
Jozef Sendrej. Fotky: archív rodiny*

Pri kaplnke v Schulerlochu

Manžel Juraj Timko

Prvý manžel Valentín

KRÍŽOVÁ CESTA 2019

Fotogaléria:
Šimon Salanci

Foto: Peter Lazor

ČAS

Nechtiac začula rozhovor študentov, idúc zo školy: „Pozri, títo ľudia sa asi veľmi nudia, nemajú čo robiť!

Omša začína až o hodinu a oni už idú do kostola!“ „Ale nie, to vonku na lavičke pred kostolom ešte klebetia.“ Opravuje kamarát prvého. Tu sa zlostne ozval tretí: „Ale ste hlúpi! To za nás, za živých, ale aj za zomrelých sa modlia v kostole ešte pred omšou.“ Na tvári jej zažiaril úsmev a v hlave skrsla myšlienka:

„Toto nemá ten chlapec z vlastnej hlavy, to Duch Svätý ho sprevádza.“

„A zase o rok starší,“ takéto povzdychy počívame s príchodom nového roka. Tento kolotoč sa opakuje vždy rovnako rýchlo. Je to čas, ktorý potrebuje naša Zem, aby obehla okolo Slnka. Stále je to tých 365 dní a raz za štyri roky je to 366 dní. A ten jeden deň má stále 24 hodín a nikdy nebol a ani nebude dlhší.

„Ako sa máte? Prečo ste nás neprišli navštíviť?“ Podobné vety počuť na kostolnom dvore či na autobusovej stanici. „Chceli, ale nestíhali sme,“ klasická odpoveď. Dnešná doba nás okráda o čas. Je to doba „konzumná“, ktorá nás ženie za zážitkami a hmotnými vecami. Zvádzajú nás reklamy, pútače, rôzne akcie a atrakcie. Chceme byť všade tam, kde je zábava, vychutnávať si rôzne špeciality a vlastniť tie naj-večičky ktoré z nás robia „cool“ osobnosti. Potom sedíme pri počítači a rozposielame správy a fotky o našich zážitkoch. Niet divu, že deň je zrazu krátky, a že popri starostlivosti o deti

a domácnosť už nestíhame navštíviť chorých, známych a príbuzných, nestíhame ani každodennú modlitbu. Chceme ten deň natiahnuť, lebo prichádzame o to, čo robí ľudí šťastnými a dáva im zmysel života. A preto nepremárnime svoj čas nepodstatnými vecami, lebo máme zodpovednosť za svoj život. Uvedomujeme si, akú máme moc nad vlastným životom?

„Ani poznanie všetkého neprináša šťastie, pretože na to stačí vedieť iba rozoznať dobro od zla.“ (Platón)

Vianočné obdobie a fašiangy, čas radostí, veselosti a zábav už máme za sebou a nastupuje obdobie Pôstu. Teraz by sme sa mali stíšiť, odprieť si pôžitky, porozmýšľať sami nad sebou, aký život žijem, čo som ešte neurobila, alebo čo zlé urobila a ako to odčiniť, ponaprávať. Najšť si čas na očistu svojej duše, svedomia a získať bázeň voči Bohu a pokoru. Pokoru pred tým, ktorý nám pomáha a vedie naše kroky každý deň.

Poďakovať sa mu modlitbou, poprosiť ho o milosť pokojného, radostného prežitia nastávajúceho dňa, o pomoc pre svojich blízkych a o pomoc pri konaní dobrej a užitočnej práce. Potom nie je také ťažké dať si otázky, keď ideme ku sviatosti zmierenia: „Čo dobré som urobila pre spásu mojej duše? Pomohla som človeku, farnosti? Bola som na osoh?“

POZVANIE OD ČLENOV RUŽENCOVÉHO BRATSTVA

Členovia ružencového bratstva to majú „jednoduché“, lebo oni to majú za úlohu. Modliť sa každý deň desiatok svätého ruženca s daným úmyslom za druhých a pomáhať svojej farnosti. Chodia zdobiť, upratovať interiér aj exteriér kostola, a to nielen pred sviatkami, ale aj každý týždeň a podľa potreby.

VÍŤAZSTVO LÁSKY

„Myslíte si, že som prišiel darovať pokoj zemi?
Nie, hovorí vám, ale rozdelenie.“ (LK 12,51)

Finančne prispievajú aj na potreby ružencového bratstva (čistiace prostriedky, náradie, niečo pre farnosť – schody, masmédiá a na iné milodary). Týmto im chceme za ich prácu úprimne poďakovať a hneď i poprosiť o pomoc pri úprave kostolného dvora. Táto brigáda sa plánuje v marci, termín ešte upresníme. Samozrejme, že privítame aj dobrovoľníkov. „Kto pomáha druhým, pomôže sám sebe ku šťastiu.“

(BILLROTH Christian Albert Theodor, chirurg a hudobník)

Všetci dobre vieme, že život prináša nečakané situácie aj vo chvíľach radostných a šťastných, a preto nielen v období Pôstu, ale celý rok, každý deň by sme mali byť pokorní a spravodliví. „Nie je možné, aby človek žil šťastne, ak nežije rozumne, pekne, spravodlivo a nie je možné, aby žil rozumne, pekne a spravodlivo, a nežil pritom šťastne.“ (ARISTOTELES, Epikuros) A nezabúdajme sa za všetky dobrodenia, milosti a prežitý deň, či už bol aj zlý, poďakovať. Poprosme našu Matku, Pannu Máriu, aby nás privedla k jej Synovi, k svetlu nášho života.

Renáta Regecová

Niekedy nechápeme Božiu logiku. Veď, čo je to za pokoj? Zlo žije v ľuďoch celé roky, najmä, keď nepristupujú k spovedi, keď nemajú správne svedomie, stoja priďaleko od Cirkvi a Eucharistie. Pán Ježiš povedal učeníkom: „Syn človeka musí mnoho trpieť, starší, veľkňazi zákonníci ho zavrhnú, zabijú ho, on však po troch dňoch vstane z mŕtvych.“ Hovoril im to otvorene. Peter si ho vzal nabok a začal mu dohovárať. On sa obrátil, pozrel sa na svojich učeníkov a Petra pokarhal: „Chod' mi z cesty, satan, lebo nemáš zmysel pre Božie veci, len pre ľudské!“ (Mk 8, 31 – 33)

Ježiš tieto slová neadresoval ani tak Petrovi, ale skôr satanovi, ktorý cez neho hovoril alebo mu našepkával. Podobne to býva aj v našich rodinách. Keď sa niekto obráti, začína svietiť v tme. Ak doma hovoríme o Bohu tým, ktorí ho neprijímajú, alebo neprijímajú nás, nie to nič iné ako vzbura zla, ktoré sa usídlilo v telách našich blízkych. Napriek tomu ich milujeme, odpúšťajme s vedomím, že démoni sa cítia ohrození, preto ukazujú svoj hnev. Nebojme sa v tých ťažkých chvíľach a buďme si absolútne vedomý toho, čo sa deje. S dôverou prosme vtedy o podporu archanjela Michala: „Nedaj sa premôcť zlu, ale dobrom premáhaj zlo,“ (Rim 12, 21) povedal Boh. To znamená hľadiť na blízkych s láskou a keď na nás útočia, preukážme im ešte viac lásky, aby ich zlo opustilo. Nedovoľme, aby nám „rohatý“ narušil vzťahy s blízkymi. Buďme trpezliví a zachovaj-

me pokoj. Načerpávajme od Boha pred Najsvätejšou sviatosťou a skrze Eucharistiu. Satan bojuje o to, aby sme prestali budiť najbližších a upozorňovať ich, že žijú v klamstve zla, ktoré im sám servíruje. Ak budeme dbať o svoj vzťah s Bohom, budeme čoraz väčším svetlom pre svoju rodinu, až kým zlo nakoniec neustúpi. Staneme sa nástrojmi v Božích rukách pre spásu našich blízkych.

Pohliadnime s láskou na našich blízkych slovami: „Mlč, satan, to je moja milovaná mama, môj milovaný syn. Strácaš nad nimi všetku moc, lebo môj Boh ich spasí.“ V najväčšej nezhode preukazujme dobro, city, objatia alebo povedzme: „Milujem ťa, hoci nenávidím zlého, ktorý ťa ešte stále zotročuje a našepkáva ti. Nevzdám sa! Kľaknem a pomodlím sa za teba.“ Ježiš nás v Novom zákone učí rozlišovať a konať, a tak pomáhať druhým: „Neodporujte zlému. Ak ťa niekto udrie po pravom líci, nastav mu aj druhé. Tomu, kto sa chce s tebou súdiť a vziať ti šaty, nechaj aj plášť. A keď ťa bude niekto nútiť, aby si s ním išiel jednu míľu, chod' s ním dve.“ (Mt 5, 38 – 41) Ak sa zdokonalíme v láske, nakoniec premôžeme každé zlo vo svojom dome. Prajeme si, nech v našich rodinách zvíťazí láska a nech ustúpi všetko zlo.

Adriana Lazorová
(Spracované podľa Łodzieuski A. –
Božia príručka. Ako zvíťaziť
nad strachom)

NA POČIATKU BOLO SLOVO

Na začiatku Jánovho evanjelia čítame: „Na počiatku bolo Slovo, a to Slovo bolo Boh. Ono bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho a bez neho nepovstalo nič z toho, čo povstalo. V ňom bol život a život bol svetlom ľudí. A svetlo vo tmách svieti, a tmy ho neprijali.“

Krásne a vzletne to Ján napísal. A aká veľká pravda je ukrytá v týchto slovách. Uvedomujeme si ich hĺbkou? Na počiatku bolo Slovo. Možno bola ešte predtým myšlienka, ale slovo jej dáva váhu, formuje ju a až potom nasleduje všetko ostatné – tvorenie. Ani človek nezačne nič robiť len tak, najprv sa mu všetko zrodí v hlave a až potom koná to, čo vymyslí. Teda na počiatku všetkého je myšlienka sformovaná do slova.

SILA SLOVA

Uvedomujeme si však, akú majú slová váhu, akú majú moc? Aké sú silné a zázračné? Že nimi môžeme stvoriť aj zničiť? Že majú moc uzdraviť ale aj zabiť? Doslova. Napríklad ste ťažko chorý. Lekár má veľkú moc vás uzdraviť alebo odsúdiť na smrť už len tým, ako vám oznámi váš stav. Slovami: „Máte 20 % šancu na vyliečenie,“ vám dodá nádej, chuť bojovať za svoje zdravie. Na 20 % už máte vyhratý boj, napríklad aj s rakovinou. Ak vám však tú istú vec oznámi slovami: „Na 80 % čoskoro zomriete,“ to je, akoby vás pochoval zaživa. Odsúdil na smrť. Vtedy si už málokto všimá tých 20 %. V oboch prípadoch lekár z hľadiska logiky aj pravdivosti hovorí to isté. Rozdiel je však neporovnateľne veľký. Väčšina z nás totiž dá na názor odborníka v danej veci, uverí mu celou svojou

bytosťou a už sa len poddá osudu, ktorý mu iný nahovoril. To, že je to celé v rukách každého z nás, to len málokto vie. Väčšinou odovzdávame svoju moc do rúk iných. Tak vzniká choroba. Kolkokrát som už počula: „Chodím od lekára k lekárovi. Nič tam so mnou nerobia.“ Pravda však je, že ty sám so sebou nič nerobíš. „Dnes ma deti tak nahnevali.“ Pravda však je, že to ty si sa nechal vytočiť. „Tá ma tak urazila.“ Pravda je, že ty si dovolil, aby sa ťa niečo dotklo. Ty si si vzal vec osobne, prijal si urážku. Pokojne si ju mohol aj neprijíť. **Ak ťa niekto nazve hlupákom, to predsa s tebou nemá nič spoločné. Nevypovedá to nič o tebe, ale veľa o tom, kto to vyslovil. Záleží len na tebe, čo s tým spraviš. Či sa necháš uraziť.**

DOPAD SLOV

Slová teda majú obrovskú moc. Ježiš bol majstrom slov a ich mnohých významov. Jeho vplyv na ľudí bol nevýslovný, darilo sa mu prebúdať v nich vnútorné vedomosti. V jeho prítomnosti sa cítili inak ako v bežnom živote. Burcoval v nich ich vlastnú vnútornú múdrosť. Žiadny učiteľ nemôže viac urobiť. Aj Hitler bol majstrom slov. To nemožno poprieť. Slovami dokázal vyburcovať ľudí k hrozným činom. So slovami treba zaobchádzať uvážene. Koľko ľudových múd-

rostí nám to pripomína: „Dva-krát meraj a raz rež.“ „Väčší bôľ býva od jazyka ako od meča.“ „Čo raz z úst vypustíš, to ani štyrmi koňmi naspäť nevtiahneš.“ „Kto hovorí, čo sa mu chce, počuje, čo nechce.“ „Kto málo hovorí, mnoho myslí.“ „Mysli, potom hovor!“ „Never všetko, čo počuješ a nehovor všetko, čo myslíš.“

Pamätáte sa na rozprávku o Zhavranených bratoch, v ktorej matka prekliala svojich synov, keď ju nahnevali? Tá rozprávka hovorí o sile slova. Dnes preklíname, nadávame, používame v bežnej reči vulgarizmy a vôbec si neuvedomujeme, čo tým spôsobujeme. Nezdá sa vám zvláštne, koľko párov má problém s plodnosťou? Možno poznáte dielo Štyri dohody od Dona Miuela Ruiza. Prvá dohoda znie: Nehrešte slovom! Ak uzavriete so sebou túto dohodu, zaväzujete sa neublížovať a „nezaklínať“ slovom. Hovorte len to, čo skutočne myslíte. Neklamte, neklebeťte a nehovorte v zlom ani o sebe. Nemanipulujte.

TVORBA SLOV

Zaujímavé je, ako sú slová tvorené. Môžeme v nich nájsť dôležité odpovede. Napríklad: Kedysi sa jedlo nazývalo **poži-veň**. Od poživne bol človek živý a zdravý. V tých časoch ľudia málo jedli, zato veľa pracovali. Boli malí, chudí, ale silní.

Živilí sa základnými surovinami, väčšinou čo si sami vypestovali, dochovalí. Dnešnú stravu nazývame **jedlo, potrava**. Už samo slovakoby naznačovalo, že nám to škodí. Živíme telo veľkým množstvom chemických zmesí. Následky sú nám známe. To, čo dnes nazývame choroba, sa predtým nazývalo **nemoc**, a je to stav, keď nemáš moc sám nad sebou. V podstate odovzdáš moc do rúk iného. Napríklad lekára. A to je ďalšie zaujímavé slovo. **Lekár**, česky lékař, v našom nárečí **ľekar** – jeho úlohou je človeka poľakať, vyľakať, nájsť príznaky, a tým rozvinúť chorobu, ktorá tam predtým často ani nie je. Keď sa raz dostaneš do rúk lekárom, to už sa choroby tak ľahko nezbavíš. Už ťa začnú sledovať, posielajú na vyšetrovania, dajú takú tabletku, k nej ďalšiu, zrazu si už pacient s diagnózou, a to už si sám v sebe rozvíjaš chorobu, uveríš, že si chorý a sám sa začneš podľa toho správať. Je veľa slov, možno nájsť veľa významov. Aké krásne sú veci **jedno-duché**, a aké neprijemné sa nám zdajú veci **zlo-žité**?

MÚDROŠŤ REČI

Páči sa mi jazyk, aký sa používal kedysi. Anjel sa prihovoril Márii: „*Buď pozdravená, Mária...*“ A aj ľudia sa ešte nedávno zdravili: „*Buď zdravý!*“ – a tým priali jeden druhému zdravie. Aké pekné. Dnes sa stretieme a povieme si: „*Ahoj, Čau, Dobrý deň!*“ V tých slovách nie je nič, alebo nič podstatné. Myslím, že dnes veľmi neuvažujeme nad tým, čo v skutočnosti hovoríme, nevšímame si podstatu, hĺbku slov. Používame slová, a pritom ich nevieme používať. Hovoríme, ale nič tým nepovieme. Múdrošť z reči sa vytráca. A možno to tak vôbec nie je. A možno si to myslím iba ja.

*Veronika Šebestová, Lieskovany,
foto: Peter Lazor*

POCIT NESPRÁVODLIVOSTI

Spravodlivosť – kľúčové slovo v našej krajine, najmä od februára 2018. Jej absencia nás zraňuje a spôsobuje rozklad vzťahov i štátu. Každý z nás po nej prirodzene túži. Prajeme si žiť v spoločnosti, kde vládne spravodlivosť v našom mikro aj makrosociálnom priestore. Chceme, aby každý žil a konal spravodlivo. Nie je to však utópia?

To je nespravodlivé! Tento výrok používame, keď cítime, že nám niekto ublížil a jeho konanie významne a negatívne zasiahlo do nášho života; keď niekto porušil naše práva. Rovnako, keď zažívame pocit, že všetko a každý je proti nám, nikto nám nerozumie, naše slová a skutky sa prekrúcajú, naše činy sa interpretujú optikou, ktorej nerozumíme. Máme pocit, že žijeme a konáme v súlade s našimi hodnotami, no okolie nám dáva inú spätnú väzbu, ako očakávame. Sme zmätení, zranení, frustrovaní, urazení a ničomu nerozumíme. Zažívame pocit nespravodlivosti.

SUBJEKTÍVNOSŤ

Existujú všeobecne platné normy, dané vývojom spoločnosti, ktoré určujú, čo je a nie je spravodlivé? Alebo rozhodujú nepatrné nuansy vnímania reality, ktoré vyvolávajú individuálne konflikty záujmov? Odpovede prináša naša životná skúsenosť.

Spravodlivosť je subjektívna hodnota. Každá minca má dve strany a na každý problém, ktorý vstúpi do nášho života, sa môžeme pozrieť z dvoch (či viacerých) uhlov. Sú však hraničné situácie, ktoré vieme masovo a objektívne posúdiť ako nespravodlivé, napríklad v prípade porušovania základných ľudských práv. Pri túžbe

po spravodlivosti je nevyhnutné citlivo vnímať realitu.

AKCIA – REAKCIA

Občas sa stane, že pri pocite nespravodlivosti prepadneme sebaľútosťi, alebo nás pohltí „spravodlivý“ hnev. Vyplýva to z našej ľudskej prirodzenosti i „malosti“. Je oveľa ľahšie hnevať sa na celý svet, posudzovať správanie iných, či vnútorne sa zožierať, ako postaviť sa nespravodlivosti pokorne a s rozvahou.

V ideálnom prípade by sme však okrem túžby po spravodlivosti voči našej osobe mali túžiť aj po tom, aby sme sami spravodlivo žili, aby naše konanie nikomu neubližovalo a nikoho nezraňovalo. Je ľahké nechať sa uniesť vlnou kritiky a na zlo reagovať odplatou. Je to ale postoj kresťana? Nikto z nás nemôže zmeniť správanie iného človeka. Máme jedinú možnosť. Zčať od seba, rešpektovať práva iných, žiť zodpovedne a spravodlivo.

VZOR KRISTUS

Aj Ježiš zažil pocit nespravodlivosti. Jeho farizejmi prekrútené slová a skutky ho privedli na Kalváriu. A práve tam sa začínajú lekcie kresťanskej pokory a vyrovnanosti.

Už na súde sa vyjadruje jasne a stručne, odpovedá, neobhajuje sa, vie, že to nemá zmysel, že človek stojaci v opozícii počuje len to, čo mu vyhovuje. V modlitbe nachádza silu i odpovede a prijíma rozhodnutie pozemského sudcu, hoci bolo nespravodlivé, v mene vyšších cieľov a v súlade s Božím plánom.

Preto sa aj my, po vzore Ježiša, obráťme k Otcovi a s dôverou ho prosíme o pomoc v čase našich skúšok.

Dokonalosť Ježišovho postoja môže byť pre nás inšpiráciou a povzbudením aj v „nespravodlivých“ časoch.

Barbora Klučárová

Detail kalicha

PRE DETI

MILÍ DOBRÁČIKOVIA,

zo Svätého Písma vieme, že Pán Ježiš uzdravil veľa ľudí. V evanjeliu čítame, ako Pán Ježiš cestou do Jeruzalema prechádzal územím medzi Samáriou a Galileou. Pred vstupom do ktorejsi dediny zďaleka počul volanie malomocných. Keď ich uvidel, povedal im: „*Choďte, ukážte sa kňazom!*“ (Lk 17, 14)

Malomocní poslúchli bez rozmyšľania, a tak boli cestou uzdravení. Všetci si to uvedomili, ale iba jeden z nich sa vrátil a poďakoval sa za uzdravenie. „*A bol to Samaritán,*“ dodáva evanjelista (Lk 17, 16). Teda cudzinec v tomto kraji. Keď to Ježiš videl, povedal: „*Neočistilo sa ich desať? A tí deviaty sú kde? Nenašiel sa nik okrem tohto cudzinca, čo by sa bol vrátil a vzdal Bohu slávu?*“ (Lk 17, 17 – 18)

A čo my? Sme vďační? Koľkokrát sme už dnes poďakovali? Veru vďačnosti sa treba naučiť. Aby sme na to pamätali a nezabúdali ďakovať, skúsme začať spolu so súrodencami a rodičmi. Postupne si zvykneme a ďakovanie sa stane súčasťou nášho každodenného života. Kedy a ako?

Možno začneme podľa nasledujúcich rád:

- Večer pred spaním poďakujeme Bohu za tri najlepšie veci, ktoré sa nám v ten deň stali (čo nás rozo-smialo, čo inšpirovalo a z čoho máme radosť).
- Spomeňte si na najkrajší deň svojho života a poďakujte zaň Pánu Bohu, ale aj svojim rodičom či blízkym. Pri hraní si na pamiatku môžete tento deň nakresliť.
- Na prechádzke alebo pri peknom popoludní v kruhu rodiny si môžeme s rodičmi zahrať hru: „Som rád (rada), že... – každý člen rodiny poďakuje za nejakú výnimočnú vec daného dňa alebo týždňa.

- Poďakujme rodičom za splnené pria-nia – keď nám splnili prísľub, niečo nové kúpili, či za výborné raňajky.
- Všimajme si veci, ktoré nás robia šťast-nými, ktoré vydávajú pekný zvuk, výbor-ne chutia, majú krásnu farbu, rozosmejú nás.
- Všimajme si ľudí, ktorí nás ľúbia, po-vzbudzujú, priatelia sa s nami, vedia sa s nami podeliť.
- Porozmyšľajme, ako by sme sa cítili bez obľúbenej hračky, sladkosti alebo teplej perinky?
- Skúsme sa aj my podeliť s tými, ktorých by potešili naše hračky, sladkosti.
- Zahrajme si Abecedu vďačnosti – prejd-me všetky písmená abecedy a povedzme na každé písmeno jednu vec, za ktorú sme vďační a komu sme za ňu vďační.

Milí kamaráti, pamätajte na to, že keď nám niekto niečo dáva a my mu za to poďakujeme, spraví to aj druhý raz, iste s ešte väčšou radosťou.

ÚLOHA: Veľmi nás potešia kresbičky va-šej vďačnosti za niečo pekné, čo sa vám v živote podarilo. Poďakujeme sa vám pek-nou odmenou!

Adriana Lazorová
(Spracované podľa:

<https://najmama.aktuality.sk/>)

Foto: Peter Lazor

POŽEHNANÝ JE MUŽ, KTORÝ DÔVERUJE V PÁNA, PÁN BUDE JEHO NÁDEJOU

Život by bol menej strašidelný, ak by sme k nemu mali manuál a inštrukcie k tomu, ako sa v každej situácii zachovať a rozhodnúť. Naplánovaný život by neprinášal pochybenia, strach a zranenia. Bol by bezproblémový a nevyžadoval by neustále rozhodovanie sa v návale nových situácií. Nutné je však pripomenúť, že práve táto nepredvídateľnosť života a sloboda rozhodovania je cenným a netypickým darom od Boha. Prívlastok netypický mu patrí preto, lebo je potencionálny. Podobá sa talentu, z ktorého dostávame radosť až vtedy, keď ho využijeme.

Všetkým nám je v živote prenechané veľké pole pôsobnosti. Nik nám neporadí, čo sa patrí a čo nie. Či máme ísť o pár krokov dozadu alebo dopredu, sa musí rozhodnúť každý sám. Sme vo veľkomete, kde sa môžeme vybrať rôznymi smermi a kde môžeme ľahko zablúdiť. Čo našu situáciu ešte viac komplikuje je fakt, že dojmy z okolia môžu byť klamlivé a mätúce. Situácie bývajú nejednoznačné, a nám zrazu zaberá veľa času utriediť si myšlienky a názory. K prežitiu na pomyselnom hracom poli je nevyhnutné, aby si človek vypestoval veľmi jemný cit pre rozlišovanie a bol tak trochu prezieravý, inak mu hrozí, že sa stratí. Taktiež je nutné, aby bol aktívny a nenechal si ujsť možnosti a informácie len tak pomedzi prsty.

NÁVOD NA ŽIVOT?

Neexistuje nik, kto by ťil ukázkový život, ktorý by sme

mohli jednoducho kopírovať a netrápiť sa akýmsi rozhodovaním a neustálym zvažovaním. Všetci sme rozdielni a každému vyhovuje niečo iné, a preto každý bojuje sám za seba. Pripomína nám to situáciu, kedy sme hodení do vody a my sa musíme naučiť plávať. Popritom musíme stále striehnuť na všetky možné nebezpečenstvá a možné chyby.

Čo je však najdôležitejšie? Nikdy nie sme v našich rozhodovaniach úplne sami. Tým sa myslí nemenná prítomnosť Boha v našich každodenných životoch. Avšak je nutné uvedomiť si zásadnú vec. Boh nie je vykladačom osudu, nie je horoskopom, v ktorom nájdeme varovanie alebo presnú formuláciu našej súčasnej alebo budúcej situácie. Zároveň nie je žiadnym porotcom, ktorý by nám na konci dňa vymenoval, v čom všetkom sme urobili chyby, v čom sme sa zle rozhodli a v čom by sme sa mali zlepšiť. Takýto druh služby Boh

nevykonáva, pretože nie je automatom, do ktorého by sme vhadzovali mince, čakajúc odpoveď.

BOŽIA PONUKA

Boh nám ponúka iný, a zároveň hlbší druh istoty.

Táto istota má viacero rozmerov. Boh nám ponecháva slobodu, lebo vie, že správny spôsob žitia nedosiahneme nijak inak, len vlastnou skúsenosťou a metódou pokus a omyl. Pripomína nám to situáciu, kedy sa jednotlivec učí hrať na hudobnom nástroji. Človek nadobudne zručnosť hrania len vtedy, ak praktizuje hru na nástroj a nie vtedy, keď niekto hrá zaňho. Robiť správne rozhodnutia sa nenaučíme vtedy, ak niekto bude rozhodovať za nás, ale ak sa budeme rozhodovať sami, riadiac sa istými zásadami.

Môžeme to spomenúť znovu, Pán nám zaručuje niečo, čo nedokáže zaručiť nik iný, tým je Božia vernosť a jeho ▼

Foto: Šimon Salanci

▲ pokračovanie zo strany 20

neustála prítomnosť v našich životoch. Nedáva nám návod, nedáva nám inštrukcie k blaženému a plnému životu. Dáva nám istotu, že nech sme v akejkolvek situácii, drží nás pomyselné za ruku. Pozná, čo je pre nás najlepšie. Bez toho, aby sme si to vôbec uvedomovali, nás vedie našou špecifickou cestou a buduje mozaiku nášho života v spolupráci s nami.

Prijatie tejto skutočnosti však nepredstavuje akýsi pasívny postoj, kedy sa nechávame bezmyšlienkovito strhávať prúdom. Ide skôr o aktívnu každodennú spoluprácu v jednotlivých situáciách, pre ktoré síce nemusíme mať okamžitú a jasné pochopenie, ale ktorým možno postupom času a nadobudnutím skúseností raz porozumieme. Ide o dôveru dieťaťa, ktoré síce nerozumie, prečo sa musí učiť chodiť a neustále pri tom padať, učiť sa náročnú abecedu, ale verí svojim rodičom, že ide o čosi nevyhnutné a podstatné. Až časom pochopí, prečo týmto prv bolestivým procesom muselo prejsť.

Takáto aktívna činnosť prináša svoje ovocie. Učí nás, čo znamená dôverovať Bohu napriek strachu z nestáleho a premenlivého, učí nás preliezať životom, byť kreatívnym a vynaliezavým v prekvapivých situáciách. To všetko nás činí každým dňom múdrejšími, lepšími a pomáha nám budovať vzťah s naším Otcom. Sú to hlboké hodnoty, ktoré by sme v ideálne naprogramovanom svete nikdy dosiahnuť nemohli, a ktoré predstavujú ovocie nášho života.

NA SKLONKU DŇA

Čo nám zostáva na konci dňa? Nežiadať od Boha presnú odpoveď o našej budúcnosti, ale budovať našu dôveru v neho. Povedie nás za ruku, neopustí nás. Nie je tu na to, aby plnil naše želania na počkanie, ale aby sme spolu s ním budovali vzťah a stávali sa lepšími ľuďmi s hodnotami. Preto nám na záver dňa namiesto prosieb o zjavenie budúcnosti utkvievajú na perách slová: „Ježišu, dôverujem ti.“

„Požehnaný je muž, ktorý dôveruje v Pána, Pán bude jeho nádejou. Je ako strom, zasadený pri vode, čo si vystiera k potoku korene, nebojí sa, keď prichádza horúčosť, listie mu ostáva zelené. V suchom roku nemá starosti a neprestáva rodiť ovocie.“ (Jer 17, 7)

Annamária Salanciová

INFORMÁTOR

MARKUŠOVCE

ĽUD, ČO KRÁČA VO TMÁCH, UZRIE VEĽKÉ SVETLO

V Adventnom období sa každý štvrtok vo farskom kostole, v utorok striedavo v Tepličke a v Lieskovanoch o 6.00 hod. slúžili rorátne sväté omše. Pribúdajúci ranný svit je symbolom blízkeho príchodu Mesiáša.

BOL SOM HLADNÝ A DALI STE MI JEŠŤ

V sobotu 7. 12. 2019 sa Markušovský hrad stal opäť dejiskom charitatívnej akcie Adventný večer. Zapojilo sa do nej veľa našich občanov, aby v predvianočnom čase vyjadrili svoju spolupatričnosť s tými, ktorí zápasia s ťažkým životným údelom. Nie je dôležitá len finančná čiastka, ale aj poznanie, že v nesení kríža nie sú sami.

PRIPRAVTE CESTU PÁNOVI

20. 12. 2019 sa v našej farnosti vysluhovala sviatosť zmierenia. K dispozícii bol dostatok kňazov a väčšina veriacich využila túto možnosť završenia osobnej prípravy na príchod Božieho Syna.

SLÁVA BOHU NA VÝSOSTIACH

Prežívanie vianočnej liturgie umocnila Jasličková pobožnosť 25. 12. 2019 v Tepličke. Dňa 4. 1. 2020 v Lieskovanoch a 5. 1. 2020 vo farskom kostole sa s programom prezentovali markušovské deti pod vedením svojich animátorov. Program bol spojený s koncertom mladých hudobníkov z Lieskovian a Spišskej Novej Vsi, ktorí sa samostatne predviedli 12. 1. 2020 v Tepličke. Svojou umeleckou hodnotou sa koncert dotkol srdc mnohých farníkov.

BEZ BOŽIEHO POŽEHNANIA – MÁRNE NAŠE NAMÁHANIA

Božie požehnanie je veľmi potrebné pre zdravé fungovanie rodín i pre výchovu mladej generácie. Kresťanská rodina má byť liahňou charakterných, zodpovedných, obetavých a vyrovnaných ľudí, potrebných v dnešnom svete. Vo Vianočnom období p. farár Saloka a p. kaplán Rataj s miništrantmi prinášali požehnanie našim domom a rodinám v celej farnosti.

Súčasne s koledou prichádzali naši eRkári s Dobrou novinou. Výťažok putoval pre rozvojové projekty v Afrike. Je potrebné oceniť túto aktivitu v celej farnosti, ktorá nás učí solidarite a skutkom milosrdenstva, lebo viera bez skutkov je mŕtva.

• Dňa 16. 1. 2020 bola v Lieskovanoch vyložená Oltárna sviatosť k diecéznej poklone.

• V týždni od 18. 1. do 25. 1. 2020 sme sa v našich kostoloch modlili za jednotu kresťanov.

• Dňa 31. 1. 2020 zasadala hospodárska rada na fare v Markušovciach.

Spracovala: Monika Hamráková, Markušovce

TEPLIČKA

- **30. november** – v sobotu po svätej omši posvätil p. kaplán adventný veniec, ktorý ako každý rok zhotovil Vladimír Gbúr s dobrovoľníkmi.
- **1. december** – v nedeľu posvätil v kostole pán farár adventný veniec pred oltárom a aj adventné vence veriacich.
- **Od 15. decembra** sa ako každoročne modlili po rodinách veriace ženy deviatnik: Kto dá prístrešie Svätej Rodine.
- **20. decembra** v piatok po svätej omši večer požehnal pán kaplán vianočný stromček pri kostole, ktorý sa následne rozsvietil. Šikovné gazdinky z Tepličky napiekli 14. decembra v KD medovníky, ktoré sa po rozsvietení jedličky ponúkali s teplým nápojom. Po prvýkrát sa na OcÚ piekli vianočné oblátky, ktoré sa rozdávali po rodinách v celej dedine.
- **Polnočnú svätú omšu v Tepličke** celebroidal d. o. Matúš Reiner, tajomník Rady pre mládež a univerzity KBS, rodák z Markušoviec.
- **25. decembra** v stredu na Božie narodenie sa konala v kostole v Tepličke Jasličková pobožnosť, ktorú s deťmi pripravila A. Kočíšová. Predneseným programom prispeli deti k hlbšiemu prežívaniu radosti z narodenia sa malého Ježiška a naplnenia poslania Vianoc – zrodenia sa Božej lásky k nám.
- **4. až 6. januára** požehnávali príbytky veriacich v Tepličke i Pod Tepličkou naši kňazi s ministrami.

• **12. januára** v nedeľu poobede v Tepličke v kostole, v posledný deň Vianočného obdobia, sa konal vianočný koncert, ktorým veriacich potešili nadšenci z Lieskovan, od malých detí až po tých v zrelom veku. Po koncerte nasledovalo pred kostolom srdečné agapé pre veriacich, hudobníkov i hostí – teplý nápoj i chutné koláče od miestnych gazdinkiev.

• **20. januára** v pondelok po svätej omši sa konalo zasadnutie Hospodárskej rady filiálky Teplička, ktorej témou bolo: Reštaurovanie hlavného oltára, premiestnenie bočného oltára a zhotovenie menzy.

• 25. ROČNÍK DOBREJ NOVINY V TEPLIČKE

Aj tento rok sa už tradične deti z Tepličky po 23.-krát zapojili do koledovania Dobrej noviny. Koledovania sa zúčastnilo 53 detí rozdelených do piatich skupín. Ďakujeme všetkým rodinám v Tepličke aj Pod Tepličke, ktorí koledníkov 24. decembra s láskou prijali a podporili. Vďaka vašej štedrosti sme vyzbierali sumu 1668,03 eur, ktorá poputuje na pomoc deťom v Afrike. Poďakovanie patrí organizátorom tohto projektu a hlavne všetkým deťom, ktoré sa do koledovania ochotne zapojili.

Spracovali: Mária Koňaková, Jozef Sendrej, Teplička

VYDÁVA

Rímskokatolícka Cirkev, farnosť Markušovce

Zodpovedná redaktorka:

Mgr. Monika Hodnická

Redaktori:

Mgr. Adriana Lazorová
Peter Lazor
Mária Koňaková
Mgr. Jozef Sendrej
Mgr. Barbora Klučárová
Mgr. Zuzana Klučárová PhD.
Ing. Renáta Regecová

Sadzba

a grafická úprava:
Dana Košková

Technické

spracovanie:

Tlačiareň Kežmarok

Jazyková úprava:

Mgr. Barbora Klučárová

Odborný konzultant:

Mgr. Štefan Saloka

Imprimatur:

prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup

BÚ 16. 2. 1999,
č. prot. 113/99.
Registrované OÚ,
odbor školstva a kultúry
v Spišskej Novej Vsi,
reg. č. 2/99.

Náklad 1000 kusov.

Adresa redakcie:

Rímskokatolícka Cirkev,
farnosť Markušovce,
Michalská 52,
053 21 Markušovce

Kontakty:

www.farnosťmarkusovce.sk

 www.facebook.com/
Pokojadobromarkusovce

Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky.

Nevyžiadane rukopisy nevraciamy.

NEPREDAJNÉ.

*Časopis vyšiel
aj s podporou
Obce Markušovce.*

TERMÍNY PRVÉHO SVÄTÉHO PRIJÍMANIA V NAŠEJ FARNOSTI:

Teplička a Lieskovany
Markušovce

17. mája 2020

24. mája 2020

Olár s Pietou, r. 1956 na Tepličke
Foto: archív